מאורות אל העבר

י אלול תשח | 14/09/1948

בית המשפט (פתיחת ביהמ"ש העליון)

הרכבו הראשון של בית המשפט העליון, צילום: לא ידוע - (ויקפדיה,נחלת הכלל)

האורחים הרבים שהתכנסו באחד מבנייני מגרש הרוסים בירושלים, היו נרגשים. בבניין זה נערך ביום י' באלול תש"ח (14.9.1948) טקס הפתיחה של בית המשפט העליון של מדינת ישראל. חמשת השופטים שנבחרו בהצבעה חשאית בידי הממשלה, ובראשם עורך הדין משה זמורה שנבחר לנשיא בית המשפט, ישבו במקומותיהם. זמורה דיבר על הזכות שניתנה לו לחנוך את בית המשפט ואמר ש"זכות זו גדולה עד מאוד, והאחריות הכרוכה בה עוד גדולה ממנה". כאז כן היום, מינוי השופטים היה כרוך בסערות ובהתלבטויות. כך מונה השופט שניאור זלמן חשין לתפקידו רק לאחר שהצליח לשכנע את בן גוריון כי ה"אשמה" שהוטחה בו בדבר אהדה לאצ"ל הייתה אשמת שווא. סערה אחרת עורר מינויו של פרופ' שמחה אסף, רב ומלומד דגול בתחומי המשפט העברי, שבשל העובדה שחסרה לו השכלה משפטית פורמלית, הוגדר "כמשפטאי מובהק", והגדרה זו אפשרה את מינויו. בעשרות השנים שחלפו, שינה בית המשפט את מקומו, עורר דיון ציבורי נוקב בשאלת מעמדו וסמכותו, עמד במוקד סערות רבות שפקדו ופוקדות את החברה הישראלית, והיה ממעצבי דמותה של המדינה ושל החברה.